

VAIKUTA
VESIIN

KIPSI-projektet

Info om odlarstödsansökan 2021

24.3.2021

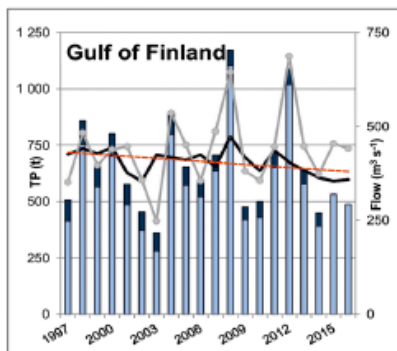
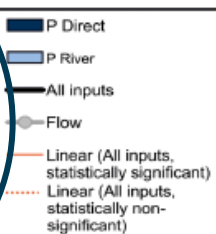
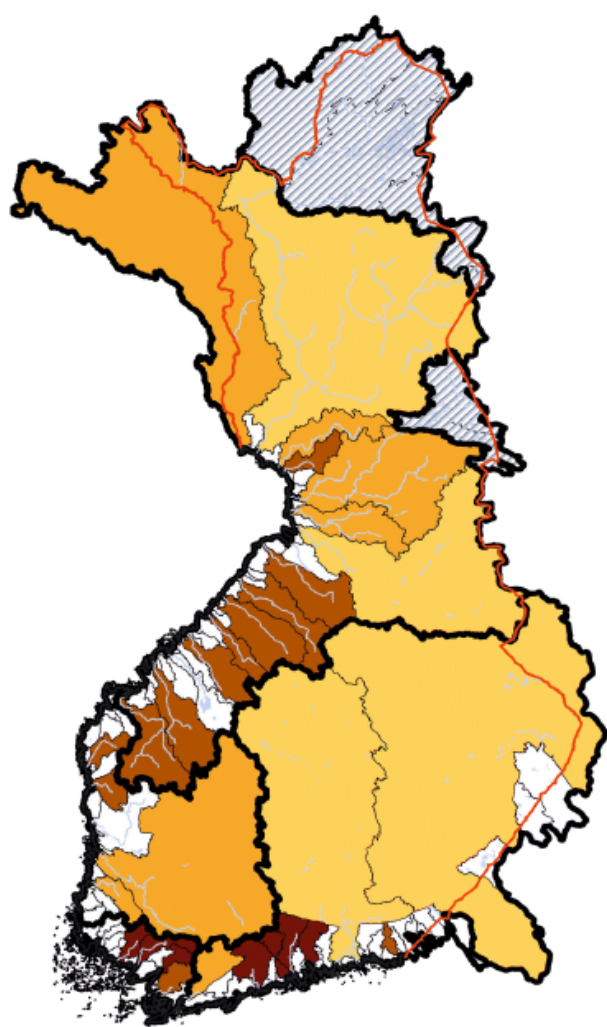
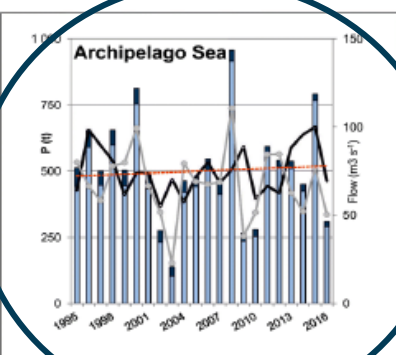
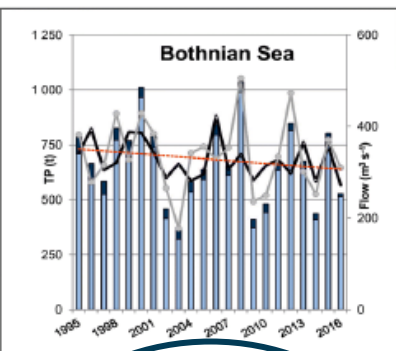
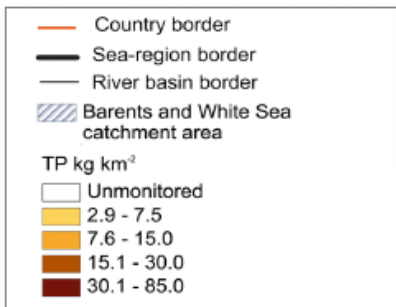
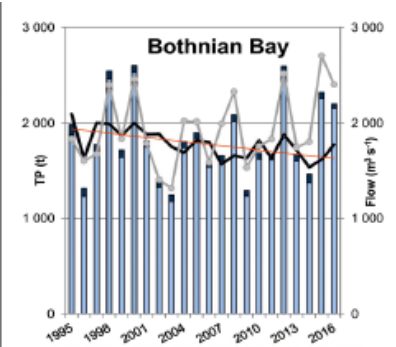
www.ymparisto.fi/kipsinlevitys

- **Bakgrund och mål**
 - Varför gips och varför just i Skärgårdshavets avrinningsområde?
- **År 2020**
 - Sammanfattning över resultaten från det första projektåret
- **Tillgänglighet 2021**
 - Hur och när får man gipset? Kan spridningen göras på våren?
- **Lämplighet**
 - Var är gipset lämpligt?

Varför gips just i Skärgårdshavets avrinningsområde?

- Skärgårdshavets fosforbelastning har inte minskat 1995–2016
→ HELCOM:s HotSpot-område

Springer Link

Ambio

pp 1–15 | Cite as

Nutrient export from Finnish rivers into the Baltic Sea has not decreased despite water protection measures

Authors

Authors and affiliations

Antti Räike , Antti Taskinen, Seppo Knuuttila

Open Access | Research Article

First Online: 05 July 2019

7

Shares

108

Downloads

Lantbruket räddar Skärgårdshavet

- Basdräneringen i ordning (naturlig)
- Jordmånsstrukturen i ordning → Gips + andra markförbättringsämnen
- Skördnivåerna upp

→ Finländsk matproduktion uppåt också i havet!
#matbeskyddare

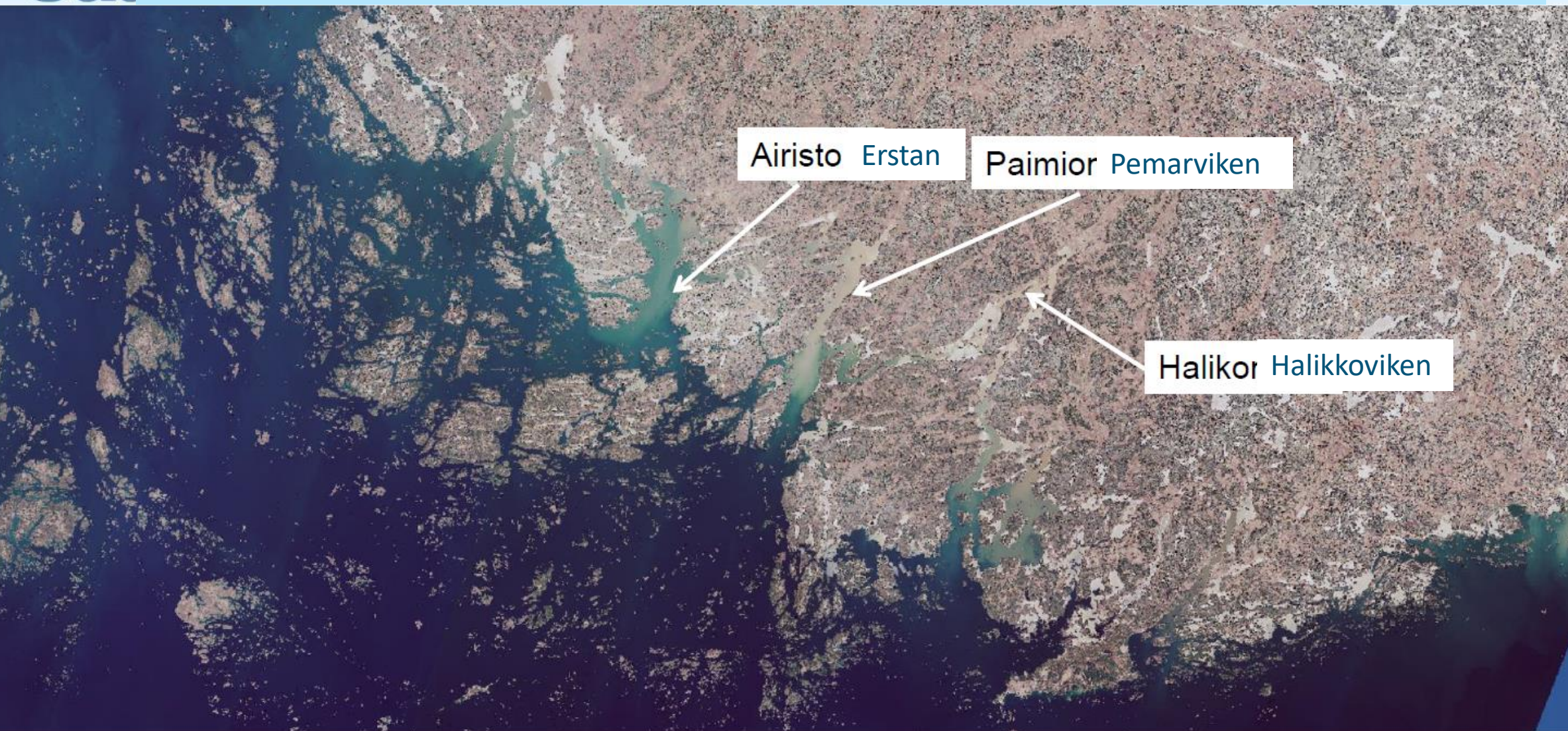

Alla åtgärder som förbättrar markstrukturen

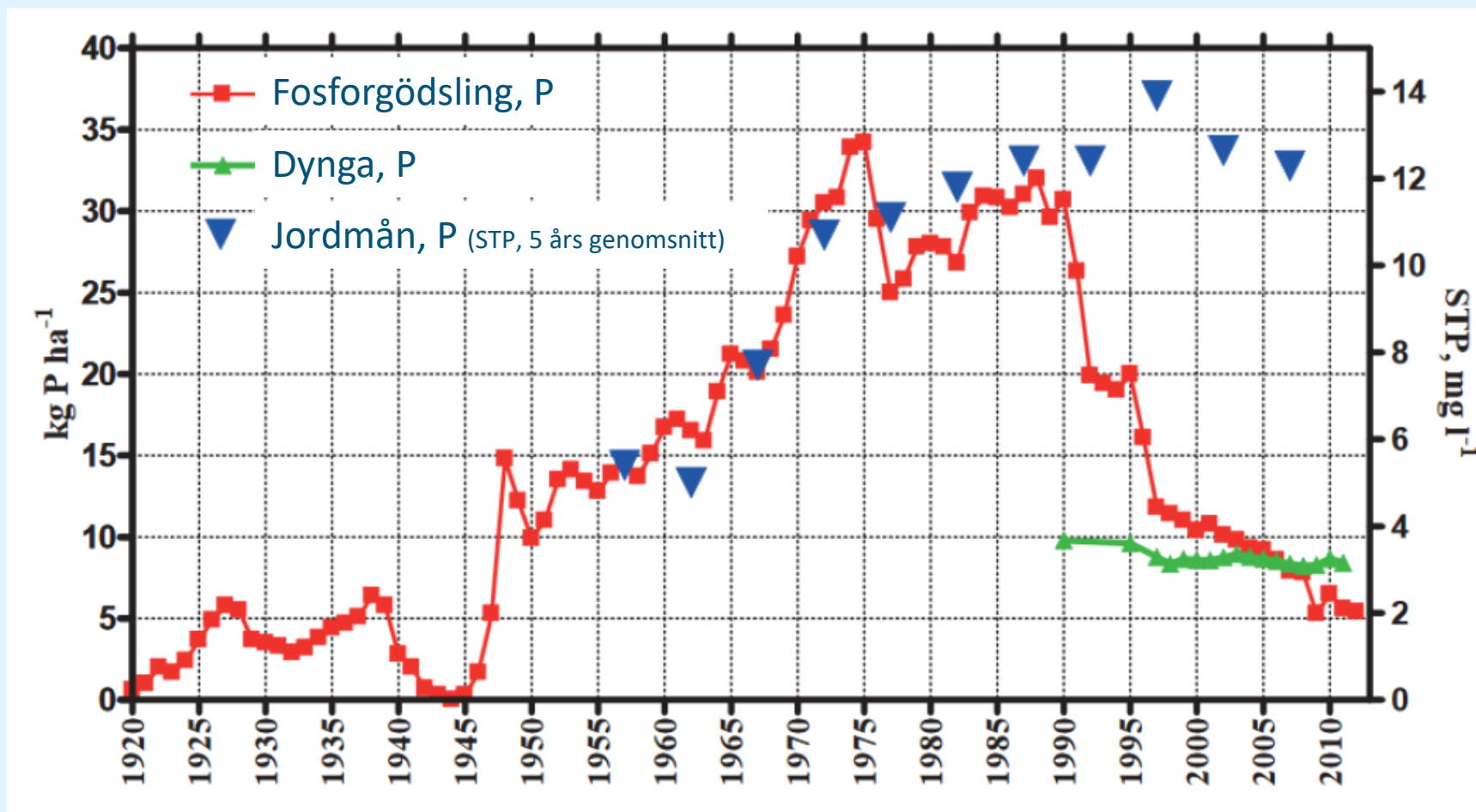
- Minskar erosion
- Minskar näringsurlakning
- Minskar belastningen på miljön
- Förbättrar lönsamheten
- Förbättrar brukbarheten
- Förbättrar näringsutbytet
- Minskar skördevariationerna
- Ökar skördeutbytet

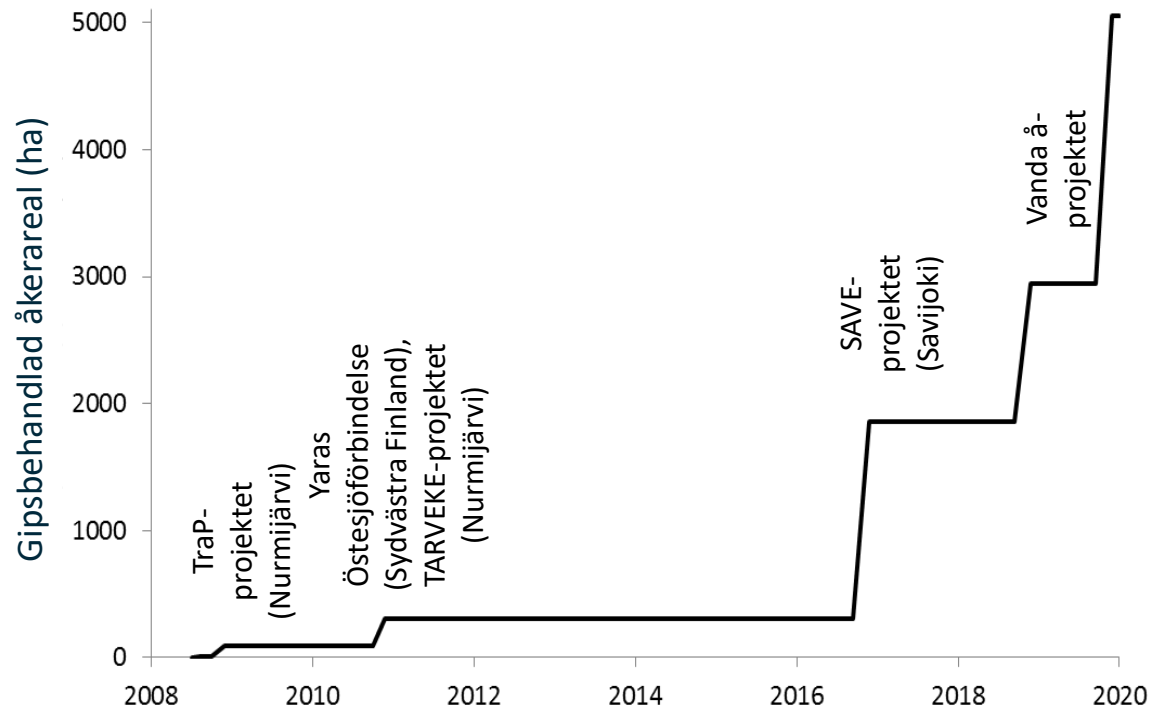
Sa Skärgårdshavet 1.4.2019

Försäljning av fosforgödsling, användningen av dynga och jordmånens bördighetsfosfor

Gips som medicin

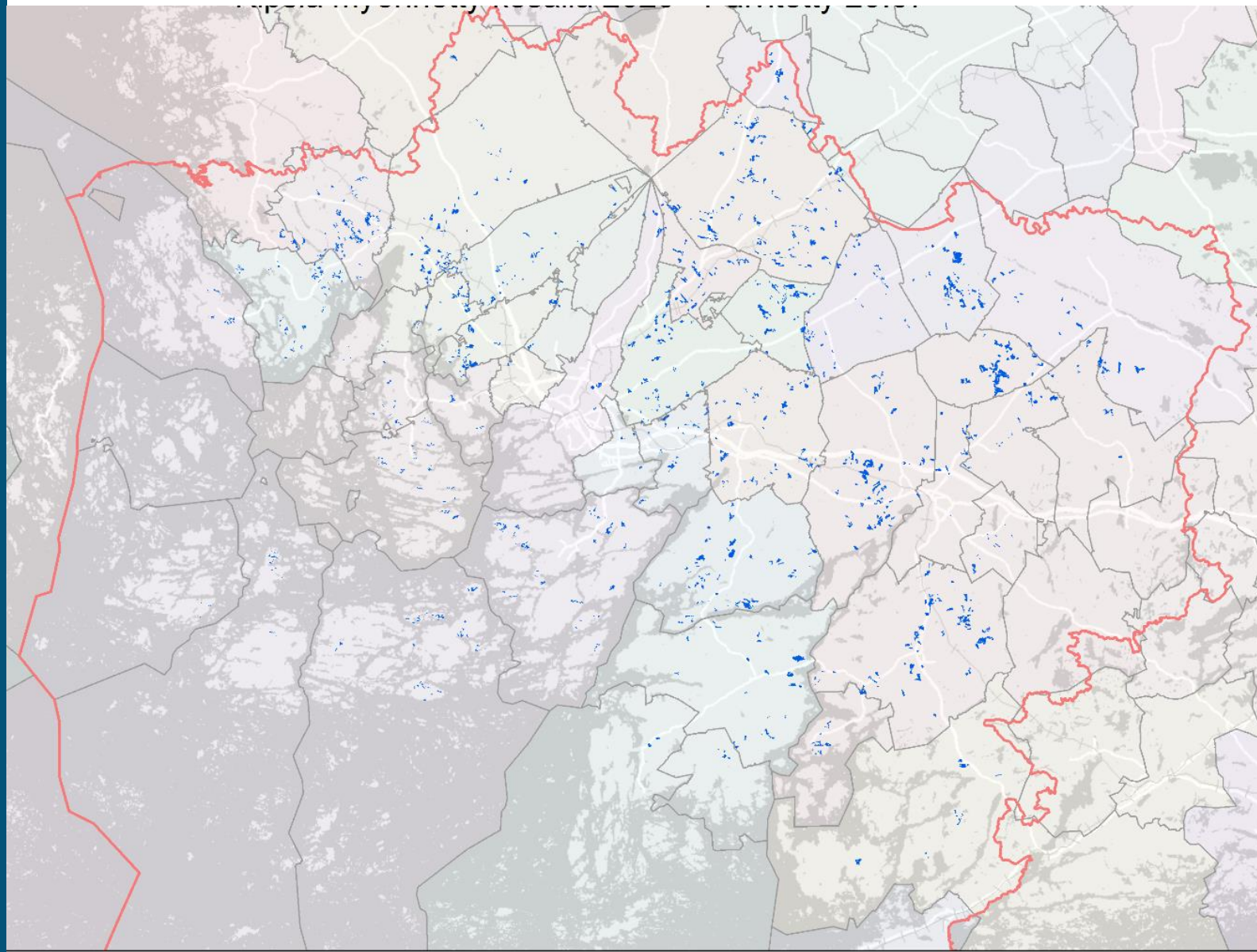

- Innan KIPSI-projektet 5 000 ha kgipsskivor under kontrollerade omständigheter
- **Gipset minskar ytjordens erosion** med i genomsnitt 50 procent under 4–5 år.
- Målsättning: 65 000 ha under åren 220-2023

SAMMANFATTNING över KIPSI-projektet 2020

- Nästan 9 000 ha spreds ut hösten 2020. Sammanlagt 2 100 skiften.
- Godkända ansökningar motsvarande 10 500 ha.

ÅR 2021

- **ANSÖKNINGSTID X.4 – 25.6.2021** (ansökan upprepas åtminstone 2022 och 2023).

TVÅ SÄTT ATT ANSÖKA OM GIPS

- **PRIMÄRT ANSÖKNINGSSÄTT:** KIPSI-projektets elektroniska blankett www.kipsinlevitys.fi
 - Obs! Personen som loggar in i tjänsten ska vara gårdens **primära odlare** för att åkerskiftena ska synas på blanketten.
- **SEKUNDÄRT ANSÖKNINGSSÄTT:** Utskrivbar ansökningsblankett (www.ymparisto.fi/kipsinlevitys).
 - Ansökningsblanketten (Word / Excel) fylls i, skrivs ut, undertecknas och skickas:
 - a) Som en bilaga till NTM-centralens [allmänna e-tjänstblankett](#) (högst 40 Mb bilagor åt gången) eller
 - b) Till registratorskontoret vid NTM-centralen i Egentliga Finland:

"KIPSI-projektet"
Självständighetsplan 2
PB 236, 20101 ÅBO (Registratorskontoret)
kirjaamo.varsinais-suomi@ely-keskus.fi

ANSÖKNINGSBLANKETT: www.kipsinlevitys.fi

- 99 procent av sökandena ansåg blanketten vara enkel att använda.
- På ansökningsblanketten kan skiftena väljas på listan eller kartan.
- Det går även att söka för ett partiellt skifte.
- Preliminär spridningstidpunkt kan anmälas.

Aluehallinnon asiointipalvelu TYÖPÖYTÄ PALVELUT FI SV Ilmi Peräsi

Valitse peltolohkot listalta tai kartalta

Valitse yhteensä vähintään 4 hehtaaria. Mikäli haet kipsiä vain osalle peruslohkoa, muokkaa "Haettava tuki"-kentän arvoa. Tutustu soveltuvuusohjeeseen. Huomaathan, että monivuotisille kasvuistoille kipsi soveltuu levitettäväksi vain kasvuston uudistamisen yhteydessä. Näin varmistetaan kipsin maakontakti.

Tiletunnukset
123456

Peltolohkot *

LOHKONUMERO	LOHKONIMI	LOHKON PINTA-ALA (HA)	HAETTAVA TUKI (HA)	TOIVOTTU LEVITYSPVM	VALITSE LOHKO
100001	TESTI1	1,49	1,49	27.05.2021 X	☒ Valitoe
100002	TESTI2	0,05	0,00	pp.kk.vvvv	☐ Valitoe
100003	TESTI3	0,10	0,00	pp.kk.vvvv	☐ Valitoe
100004	TESTI4	1,07	0,50	11.09.2021 X	☒ Valitoe
100005	TESTI5	0,98	0,98	pp.kk.vvvv	☒ Valitoe
100006	TESTI6	0,99	0,00	pp.kk.vvvv	☐ Valitoe
100007	TESTI7	0,45	0,00	pp.kk.vvvv	☐ Valitoe
100008	TESTI8	0,40	0,00	pp.kk.vvvv	☐ Valitoe

Valitse peltolohkot kartalta

Värien selitys kartalla: ■ Puuttava = lohko ei ole tukikepoinen; ■ vaalea vihreä = lohko on tukikepoinen, mutta ei valittu; ■ kirkas vihreä = lohko on tukikepoinen ja valittu

SULJE TALLENNALUONNOS LÄHETÄ KÄSITTELYYN

12
Tallentamattomia muutoksia

Så här fungerar det

- Gipsansökan fylls i eller skrivs ut på adressen **kipsinlevitys.fi**
- Vi kommer överens med odlaren om en lämplig tid för spridningen med dig, för tiden efter skörd eller för våren.
- Gipset levereras till åkerkanten så nära spridningstidpunkten som möjligt. (Observera t.ex. broar med vitkbe gränsning!)
- Den lantbruksentreprenör som projektet upphandlat sköter spridningen av gipset. Gipset sprids med hjälp av precisionsspridare utrustade med spridningsskivor.
- Gipsbehandlingen är avgifts- och skattefri för odlaren. Projektet betalar gipset, frakten och spridningen.
- Av tvingande skäl (t.ex. om åkern är för våt) kan gipsspridningen skjutas fram till följande år.

Karttjänsten till ditt förfogande

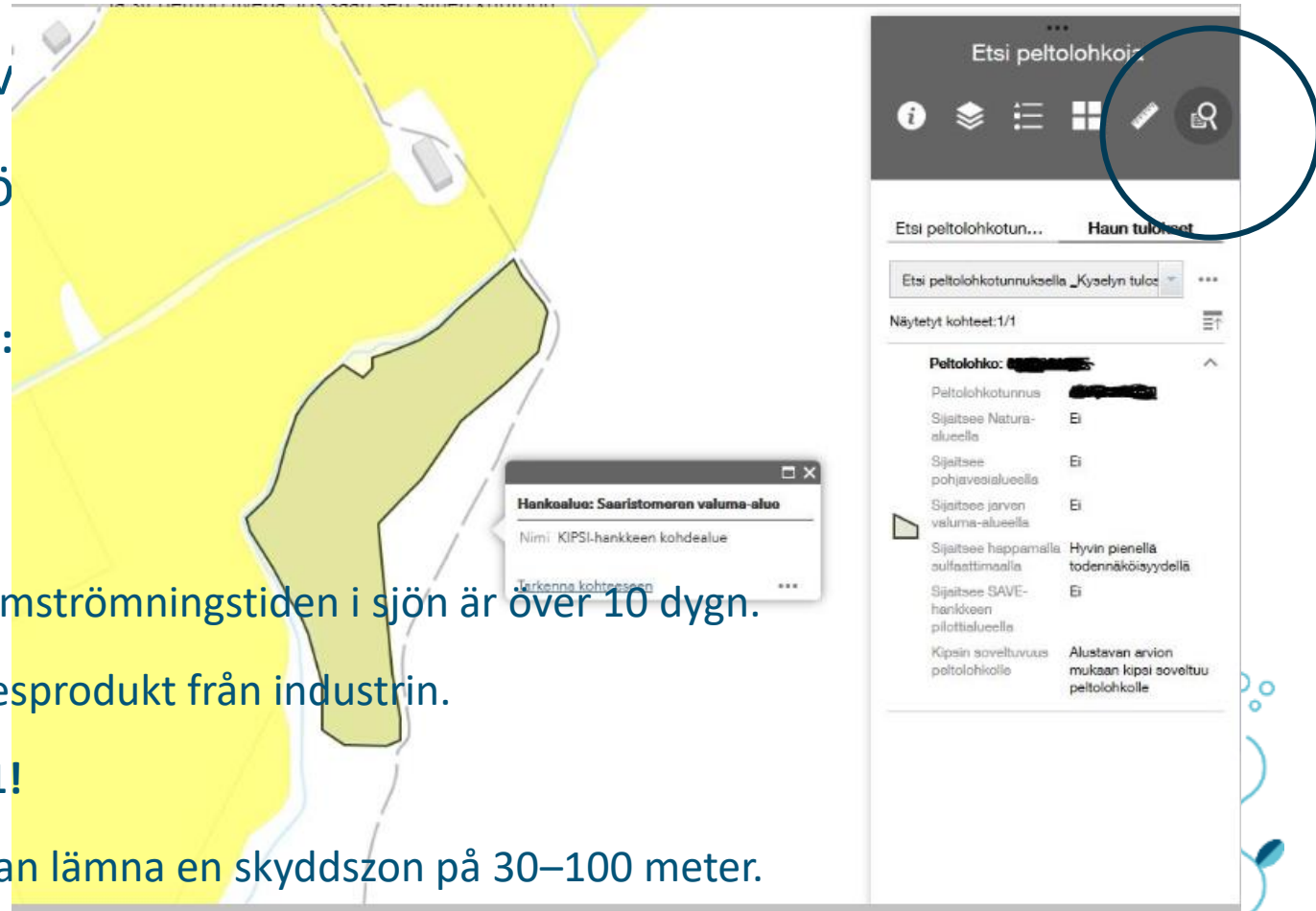

- www.ymparisto.fi/kipsinlevitys > Spridningsområdena
- Att söka med → gårdens uppgifter v
- Lätt att kolla vilka skiften som är stö

På kartan kan du kolla uteslutningskriterierna:

- Inte i grundvattenområden.
- Inte i Natura-områden.
- Inte i sjöarnas avrinningsområden om genomströmningstiden i sjön är över 10 dygn.
- Inte på ekologiska åkrar, gipset är en biflödesprodukt från industrin.
- **OBS: Sura sulfatjordar – deltar fr.o.m. 2021!**

+ Kring hushållsvattenbrunnen på åkern ska man lämna en skyddszon på 30–100 meter.

När får man gipset?

- **Genast** då åkrarna bär. Inte på mark med tjäle.
- Stödbeslut från ifjol gäller i två år
 - Skiften som inte spridits kan spridas redan på våren.
- NTM i Egentliga Finland **fattar kontinuerligt stödbeslut** i den ordning ansökningarna inkommer.
 - Vårspridning möjlig även för nya objekt.

SJT:s vårspridningsprov:

Vid vårspridningen av gips 2020 märkte man inga olägenheter för betor och havre. Betornas groddbrand minskade betydligt.

www.ymparisto.fi/kipsinlevitys > Publikationer

Lämpar sig gips för min åker?

- Behöver skiftet kalkning?
 - Om ja, ta först hand om kalkningen – **gipset påverkar inte pH-värdet** (se www.ymparisto.fi/kipsinlevitys > Publikationer)
- Vilket förhållande Ca:Mg har skiftet?
 - Optimalt 6–12 alltså t.ex. 10 delar Ca och 1 del Mg = 10
- Då gips sprids 4t/ha, kommer följande näringsämnen med gipsen:
 - svavel (S) ca 620 kg
 - kalcium (Ca) 790 kg
 - fosfor (P) 7 kg, som inte behöver beaktas i miljöersättningen (JSM375/2015, 3 §).

Lämpar sig gips för min åker?

- För mångåriga växter, t.ex. vallar endast i samband med förnyelse.
- Inte på skyddszoner.
- Tröskning + sådd av höstvetete = observera den tigha tidtabellen för gipsspridningen!
- Om halten av **magnesium och kalium** utifrån bördighetsundersökningen sedan tidigare är **dålig eller rätt dålig** rekommenderas inte gipsbehandling (mullfattig fin sandiga jordar, silt och lersand).

Gipsens inverkan på odlingen

- I jordar med rikligt magnesium förbättrar gipsen katjonbalansen och **underlättar bearbetningsbarheten** (lerjordar).
- **Fosfor** är fortfarande i tillgänglig form för växterna.
- Växternas selenupptagning minskar det första året efter spridningen.
 - Ska beaktas i utfodringen av djuren.
- Minskar risken för groddbrand hos sockerbeta.
- Bearbetningsrekommendation: lätt bearbetning (kultivator, tallriksharv).

GIPS OCH SÅDD

- Om gipsen sprids ut på hösten och åkern åtminstone **lättbearbetas** efter att gipsen har spridits, är sedvanlig sådd möjlig under samma höst.
- **Direktsådd** rekommenderas först **våren/hösten efter gipsbehandlingen**, eftersom den tillfälliga höjningen av salthalten (konduktivitetstalet) i yttjorden kan försämra groendet.

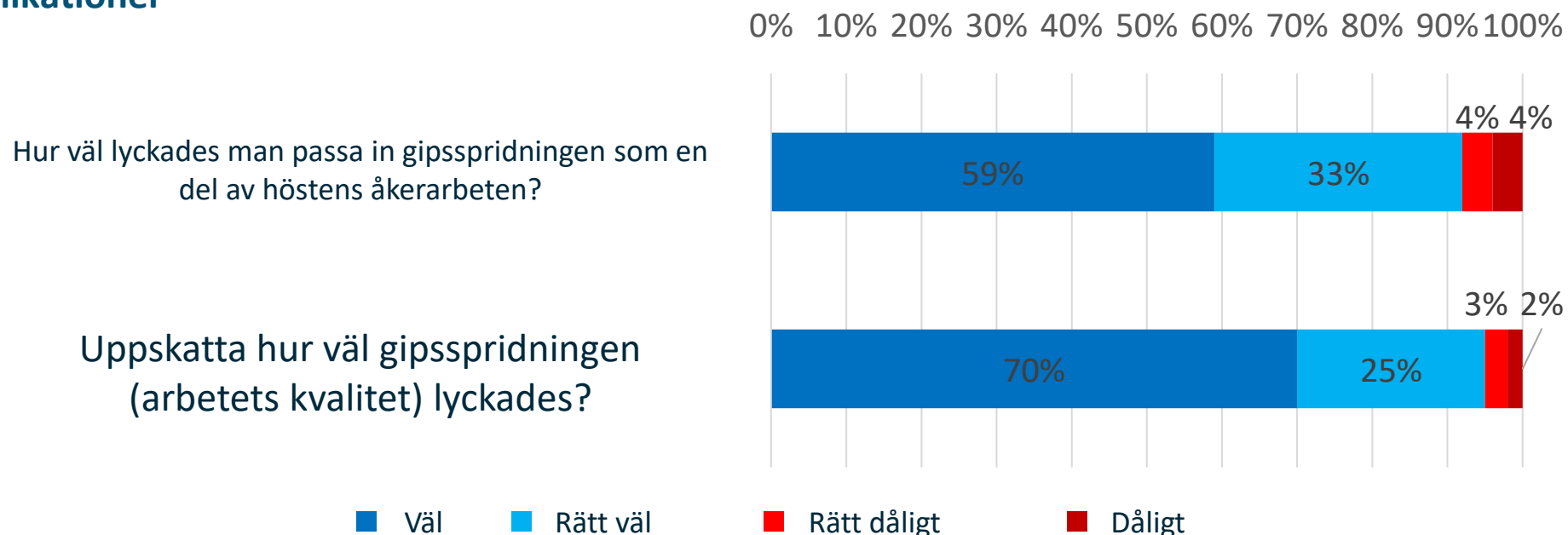

ODLARRESPONS FRÅN 2020

- Odlarresponsen från 2020 var mycket positiv.
- 64 procent av de som tagit gips svarade på responsenkäten. Rapport: www.ymparisto.fi/kipsinlevitys > publikationer

- Att passa in spridningen mellan skörd och såning av höstvetete var i vissa fall utmanande.

Kostnadsfri gipsrådgivning erbjuder ProAgria Finska Hushållningssällskapet!

➤ www.ymparisto.fi/kipsinlevitys > Yhteystiedot

Tack!

Peter Fritzén

Tel. 0400 - 688507

peter.fritzen@fhs.fi

Projektrådgivare (KIPSI-hanke)

Nora Lindroos

Tel. 040 - 5657244

nora.lindroos@fhs.fi

Projektrådgivare (KIPSI-hanke)

ProAgria Finska Hushållningssällskapet

